

Jaarverslagen

Jaarverslag van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie

Leden

Het aantal leden van de vereniging bedroeg medio het verslagjaar (31 december 1996) 620. Hiervan waren 381 registerleden waaronder 97 gepensioneerde registerleden, 175 gewone leden, 31 corporate members, 32 aspirant-registerleden, en 1 studentlid. In het verslagjaar zijn 3 leden door overlijden aan de vereniging ontvallen.

Samenstelling van het bestuur

Tijdens de najaarsledenvergadering trad Dr. R.T.P. Jansen terug als lid van het bestuur en is opgevolgd door Dr. J. van Pelt. Dr. R.T.P. Jansen heeft als oudvoorzitter tijdens het laatste jaar van zijn bestuurslidmaatschap zijn activiteiten onverminderd voortgezet. Zijn inzet voor de Vereniging is zeer groot geweest. Door zijn initiatieven in de afgelopen jaren zijn vele zaken gerealiseerd. Hierbij kunnen met name genoemd worden: de gestructureerde nascholing door de oprichting van de PAOKC, het realiseren van het modelkwaliteitshandboek, het realiseren van het Virtuele Centrale Laboratorium en de twinning met de Tjechische Zustervereniging.

Dr. J. van Pelt treedt het eerste jaar van zijn benoeming op als vice-secretaris. Najaar 1997 zal hij het secretariaat op zich nemen. Tijdens de voorjaarsledenvergadering heeft Dr. J.J.E. van Everdingen het bestuur verlaten. Als deskundige van buiten de Vereniging heeft hij zich ingezet als liaison tussen de NVKC en de overige medische specialismen. Hij is opgevolgd door Dr. N.S. Klazinga, eveneens verbonden aan het CBO.

Tijdens de voorjaarsledenvergadering is Drs. G. van der Sluijs Veer benoemd tot lid van het bestuur. Hij heeft de functie van vice-voorzitter op zich genomen.

Lustrum 50-jarig bestaan NVKC

Het 50-jarig bestaan van de NVKC is gevierd met een lustrumcongres in Grand Hotel Huis ter Duin in Noordwijk aan Zee op 25-27 juni 1997. Tijdens het lustrumcongres zijn wetenschappelijke symposia gehouden over: "Nieuwe ontwikkelingen in de cardio-biochemie", "Perifere weefsel-specifieke invloeden op de bioactiviteiten van hormonen", "Effectieve laboratoriumdiagnostiek, management en accreditatie", "Rol van DNA/PCR techniek in de oncologie vanuit klinisch-chemisch perspectief", "Erfelijke stofwisselingsziekten", "Ontwikkelingen in de immunologie", "Magnesium, een magisch metaal", "Bloedcellen en hun omgeving", "De klinische chemie van de toekomst", "Klinisch-chemische aspecten van de verslavingszorg" en "Standaardisatie, monitoring en diagnose van hoofdoorzaken van atherosclerose".

Naast de wetenschappelijke symposia werden workshops gehouden over: "Robotisering" door Beckman, "PFA 100. Introductie van een nieuwe methode voor de evaluatie van de trombocytenfunctie in de primaire hemostase" door Dade International, "Alcoholproblematiek, allergie en astma in de huisartsenpraktijk" door Pharmacia&Upjohn, "Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van decentraal testen" door Menarini Diagnostics, "Disease management" door Roche, "Last part of clinical haematology laboratory automated: Auto Vue" door Ortho-Clinical Diagnostics en "Een verfrissende kijk op management" door Boehringer Mannheim.

De plenaire lezing is gehouden over "Quantitative nucleic acid amplification techniques heralding clinical laboratory unification for risk prognosis, disease staging and therapy monitoring". De nieuwste ontwikkelingen binnen de klinische chemie zijn gepresenteerd op 106 wetenschappelijke posters.

Naast het wetenschappelijke gedeelte is er een receptie gehouden in het Museum Boerhaave in Leiden. Tijdens de receptie is het gedenkboek over 50 jaar Klinische Chemie in Nederland uitgereikt. Het eerste exemplaar is tijdens de opening van het lustrumcongres uitgereikt aan Dr. H.J. Schneider Directeur-Generaal van VWS.

Ter gelegenheid van het lustrum is een speciaal nummer van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie verschenen.

Het lustrum is besloten met een gala-feest. Tijdens het gala-feest zijn de volgende prijzen uitgereikt: de Gorter en de Graaff-prijs aan Ir. N.C. den Boer voor zijn verdiensten op het terrein van de laboratoriumkwaliteit en de internationale bevordering van de klinische chemie, de "Noyons'Penning" aan Dr. R.T.P. Jansen voor zijn grote verdiensten voor de NVKC op velerlei terreinen, de Prof. Dr. J.G.G. Borstprijs aan Dr. J.M. Pekelharing voor zijn inspanningen t.a.v. het effectief en efficiënt gebruik van laboratoriumdiagnostiek, de Ortho-prijs aan Dr. Y.Y. van der Hoek voor haar wetenschappelijk werk. De posterprijzen voor de beste posters tijdens het lustrumcongres zijn gewonnen door Dr. A. Motley et al. met de poster "Molecular basis of rhizomelic chondrodysplasia punctata: discovery of the gene, PXR2, a peroxisome import receptor and identification of mutations in RCDP-patients", door Dr. H.J. Guchelaar et al. met de poster "The sensitivity of tumor cells for induction of apoptosis by anticancer drugs: a technique to study optimal drug choice in vitro" en door Dr. R. Nieuwland et al. met de poster "Micropartikels, ontstaan in vivo, zijn procoagulant in vitro".

Het lustrum is financieel mede mogelijk gemaakt door bijdragen van: Beckman, Boehringer Mannheim, Dade International, Menarini Diagnostics, Ortho-Clinical Diagnostics, Roche en Pharmacia & Upjohn.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

In het verenigingsjaar werden diverse wetenschappelijke symposia en congressen georganiseerd. Daarnaast zijn er cursussen in het kader van de PAOKC gehouden.

Op 5 september 1996 werd in Leusden het symposium "Andrologisch laboratoriumonderzoek" gehouden, georganiseerd door het Ziekenhuis Eemland. Het symposium handelde over de WHO-richtlijnen voor semen-onderzoek en de landelijke standaardisatie ervan. Op 8 november 1996 werd in het Academisch Ziekenhuis Utrecht de PAOKC-cursus "Tumormarkers bij solide tumoren" gehouden. Deze cursus behandelde zowel een dwarsdoorsnede van de huidige stand van zaken op het tumormarkergebied van solide tumoren, als een blik op de toekomst. De cursus is georganiseerd door de Werkgroep Tumormarkers van de Wetenschapscommissie.

Op 19 november 1996 is het symposium "De PC en het laboratorium" gehouden in de Vrije Universiteit te Amsterdam. De bijeenkomst was georganiseerd door de studiegroep automatisering van de Automatiseringscommissie. Naast vele voordrachten over de huidige en toekomstige toepassingsmogelijkheden van de PC waren er demonstraties waarin soft- en hardware getoond werd.

Op 17 december 1996 is, ter gelegenheid van het afscheid van collega Penders, onder auspiciën van de Regio Oost, de SKZL en de NVKC een symposium gehouden over "De vele gezichten van de klinisch chemicus". Het symposium belichtte de huidige en toekomstige werkzaamheden van de klinisch chemicus.

Op 14 maart 1997 is, georganiseerd door de NVKC-regio Gelre, in Ziekenhuis Rijnstate in Arnhem de PAOKC-cursus "De darm: malabsorptie en inflammatoir lijden" gehouden. Besproken is de plaats van de klinisch-chemische diagnostiek bij malabsorptie en autoimmunitet.

Op 15 mei 1997 is de PAOKC-cursus "De trombocyt: een beeld van een plaatje" gehouden in het Evoluon in Eindhoven. De cursus werd georganiseerd door de NVKC-regio Zuid-Oost Brabant en 's-Hertogenbosch. Tijdens de cursus is ingegaan op de "state of the art" aangaande de (patho)fysiologie van de trombocyt.

Tijdens het lustrumcongres van de NVKC zijn de wetenschappelijke symposia gehouden zoals boven beschreven.

Beleid NVKC

Het beleid van de Vereniging is er met name op gericht om meer samenwerking te bewerkstelligen op allerlei niveaus. Regionaal wordt de samenwerking tussen klinisch chemici gestimuleerd, enerzijds om taakspecialisaties te ontwikkelen binnen de regionale samenwerkingsverbanden en anderzijds om te komen tot regionale harmonisatie bij bijvoorbeeld referentiewaarden. De samenwerking tussen de diverse laboratoriumspecialisten wordt gestimuleerd om de efficiëntie en de effectiviteit van de laboratoriumdiagnostiek te verhogen. Daarnaast staan de samenwerking met klinisch werkende specialisten, de coördinatie van de werkzaamheden van de eerste-, tweede- en derdelijnsdiagnostiek en een goede afstemming met externe instanties centraal.

Internationaal staat de samenwerking met de zusterverenigingen binnen de EC4 centraal en is de twinning met de Tjechische zustervereniging geconsolideerd.

Op de ontwikkeling van de wetenschap en het onderwijs in de klinische chemie is onverminderd de nadruk gelegd. Tevens is er de nodige aandacht geschonken aan de bedrijfsvoering van klinisch-chemische laboratoria. Bij de opleiding van assistent-klinisch chemici wordt gestreefd naar vergroting van de opleidingscapaciteit in verband met het te verwachten aantal uit-treders en verdere optimalisatie van de opleiding, mede in verband met de nadere uitwerking van de diverse aandachtsgebieden. De inventarisatie in verband met de herregistratie van de registerleden zal op korte termijn zijn beslag krijgen. De instelling van een Europees register bevindt zich in de eindfase.

In het beleid is sterk de nadruk gelegd op vergroting van de kwaliteit van klinisch-chemische laboratoria. De eerste 4 accreditaties hebben plaatsgevonden.

Tenslotte is het beleid onverminderd gericht geweest op de erkenning van de titel klinisch chemicus volgens artikel 43 van de Wet BIG.

Activiteiten

- Het algemeen bestuur (AB) vergaderde dit verslagjaar 9 maal. Het dagelijks bestuur (DB) kwam eveneens 9 maal in vergadering bijeen. Daarnaast werd door het AB een zaterdag gewijd aan de ontwikkeling van het verenigingsbeleid en het opstellen van het beleidsplan 1997. Het beleidsplan 1997 is besproken tijdens een vergadering van het bestuur met voorzitters en secretarissen van commissies en vertegenwoordigers van de NVKC-regio's. Vervolgens is het beleidsplan 1997 gepresenteerd en vastgesteld in de voorjaarsledenvergadering in Utrecht. De algemene ledenvergaderingen werden gehouden op 6 november 1996 en 9 april 1997. Beide ledenvergaderingen vonden plaats in de Jaarbeurs in Utrecht.

- Het bestuur heeft de ontwikkelingen rond de erkenning volgens artikel 43 van de Wet BIG nauwlettend gevolgd. Hoewel de Raad-BIG zich hoofdzakelijk bezig hield met het opzetten van registers van de beroepen die vallen onder artikel 3 van de wet BIG, werd in het najaar 1996 door de Raad-BIG een rapport gepubliceerd over de wenselijkheid om de klinisch chemicus en de klinisch fysicus volgens artikel 34 te regelen. Bij de voorbereidingen van het rapport zijn door het bestuur maximale inspanningen verricht om de Raad-BIG voor te lichten over de noodzaak om de titel van klinisch chemicus te beschermen met een algemene maatregel van bestuur volgens artikel 34. De voorlichting aan de Raad-BIG heeft zich toegespitst op de drie argumenten om voor titelerkenning in aanmerking te komen: de behoefte aan publieksvoorlichting, de behoefte aan een publiekrechtelijke opleidingsregeling en de herkenbaarheid voor andere medische beroepsgroepen. Het door de Raad-BIG geproduceerde rapport geeft aan dat er gegronde argumenten zijn om de klinisch chemicus te regelen volgens artikel 34. Het ministerie van VWS zal de uiteindelijke beslissing nemen. Deze beslissing wordt najaar

1997 verwacht. Met de Nederlandse Patiënten/Consumenten Federatie (NP/CF) is gesproken over de noodzaak van titelbescherming van de klinisch chemicus voor de individuele patiënt.

- Binnen het COTG-overleg, waaraan de NVKC deelneemt via de VNZ, is na de herijkingsprocedure van de laboratoriumtarieven, waarvan het resultaat ingevoerd is per januari 1996, gewerkt aan de modernisering van de structuur. Hierbij werd de TLC vervangen door de Technische Commissie Laboratoriumdiagnostiek. Aanvragen voor tariefcoderingen en tariefklassen worden via de TCL voorgelegd aan de beroepsverenigingen. De NVKC heeft hiervoor twee materiedeskundigen benoemd. Door deze constructie zullen nieuwe laboratoriumtesten sneller voorzien worden van een code en een tarief.
- Veel aandacht is besteed aan de eerstelijns laboratoriumdiagnostiek. Samen met de SAN en de Federatie van Nederlandse Trombosediensten is binnen het platform FNT/SAN/NVKC gezocht naar mogelijkheden voor onderlinge afstemming van de werkzaamheden. Het platform heeft de aard van de knelpunten onderzocht. Het streven is om te komen tot een landelijk afnamenet met één prikdienst per regio en tot coördinatie van het kwaliteitsbeleid.
- De werkzaamheden van laboratoria ten behoeve van de accreditatie zijn in volle gang. Dit heeft geresulteerd in de certificering van vier laboratoria. De overige laboratoria zijn onderweg naar certificering. In dit proces wordt samengewerkt in regioverband. De verwachting is dat op niet al te lange termijn het aantal gecertificeerde laboratoria sterk zal stijgen. In de komende jaren zullen de werkzaamheden van de CCKLtest, de Commissie Kwaliteit en van de Auditoren aanzienlijk toenemen als vele laboratoria de CCKLtest certificering aanvragen. Onderzocht is of de NVKC-verenigingsstructuur gemoderniseerd zou moeten worden om een betere afstemming te bewerkstelligen tussen de visitaties in het kader van de opleiding en de visitaties voor de certificering. De gecoördineerde visitaties zouden hierbij tevens gebruikt kunnen gaan worden voor de beoordeling van de verlenging van de registratie. De hiervoor ingestelde projectgroep Harmonisatie audits/visitaties heeft de problematiek onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat de structuur pas op termijn gewijzigd hoeft te worden aangezien de herregistratie aanvankelijk alleen schriftelijk afgehandeld zal worden.

De projectgroep nascholingseisen/herregistratie heeft zich met name gebogen over de eisen die gesteld gaan worden voor de herregistratie. In dit kader heeft de projectgroep een voorlopig advies gepubliceerd, waarin vermeld is dat het volgen van drie PAOKC-cursussen in drie jaar een reële eis is voor de herregistratie. Najaar 1997 zullen de definitieve voorstellen volgen. Ook nascholing buiten de PAOKC om zal opgenomen moeten worden in het registratiesysteem voor de herregistratie.

Op Europees niveau is de "Working Group on Clinical Laboratory Accreditation" van de EC4 bezig met de harmonisatie van de accreditatiesystemen van de diverse landen van de Europese Unie. Hier-

toe zijn onlangs de "Essential criteria for quality systems in medical laboratories" gepubliceerd. Daarnaast is de "Working Group on Registration of Clinical Chemists" bezig met de oprichting van een Europees register.

- De PAOKC-nascholing is niet meer weg te denken bij de deskundigheidsbevordering van de individuele klinisch chemicus. Met drie cursussen zoals boven omschreven is dit verslagjaar met name aandacht besteed aan tumormarkers, de darm en de trombocyt. Binnen de PAOKC-cursussen wordt er gestreefd naar een 40%-40%-20% verhouding van respectievelijk basale kennis, diepgaande kennis en research.
- De Werkgemeenschap Klinische Chemie, die sorteert onder de Wetenschapscommissie, heeft nadere stappen gezet op het pad van het initiëren van wetenschappelijk onderzoek in de klinische chemie.

Er is gewerkt aan fondsenwerving om de voorgenomen onderzoeken te realiseren. Een selectie procedure heeft plaats gevonden voor de toekenning van de subsidie van de Noyons' Stichting. Het benaderen van industriële fondsen is voortgezet.

- Op 14, 15 en 16 april 1997 heeft de derde managementcursus voor klinisch chemici in opleiding plaats gevonden in Lunteren. Binnen deze cursus is het tweede deel van het curriculum "Managementcursus voor klinisch chemici in opleiding" behandeld. De cursus omvatte de blokken Leidinggeven en Organisatie-2.
- Nadere besprekingen hebben plaatsgevonden over de instelling van twee nieuwe aandachtsgebieden. Over de instelling van het aandachtsgebied Toxicologie is gesproken met de Ned. Ver. v. Ziekenhuis-apothekers en de Ned. Ver. v. Toxicologie. Gestreefd wordt naar opname in het register "Toegepast toxicoloog" van alle werkers op dit terrein. Momenteel wordt bezien of de eisen die de NVT stelt voor opname in dit register geharmoniseerd kunnen worden voor de drie bloedgroepen.

Samen met de VHL is gewerkt aan de realisatie van het aandachtsgebied Hematologie. Nu er overeenstemming is met de Ned. Ver. v. Haematologie over de instelling van het aandachtsgebied, worden inspanningen geleverd om opgestelde opleidingseisen nader uit te werken in scholingsmodules. De Registratiecommissie zal vorm geven aan het opzetten en beheren van het deelregister.

Het aandachtsgebied CDEMZ is al enige tijd geleden ingesteld. Het landelijk-platform CDEMZ is ingebed in de NVKC als Commissie CDEMZ. Inschrijvingen in het deelregister hebben plaatsgevonden.

- Het fonds "Dienstverlening NVKC" is ingesteld. Gezien het feit, dat de werkzaamheden van de NVKC de laatste jaren zich meer en meer richten op zaken die van belang zijn voor het laboratorium als bedrijf, is het aanwenden van de contributie-inkomsten hiervoor ter discussie gesteld. In deze discussie is naar voren gekomen, dat de belangenbehartiging van laboratoriumzaken mede financieel gedragen moeten gaan worden door de laboratoria zelf. Om dit te realiseren is het Verenigingsfonds "Dienstverlening NVKC" in het leven geroepen.

Laboratoria kunnen hieraan deelnemen. Het fonds zal studies initiëren die van belang zijn voor de deelnemende laboratoria. Hierbij kan gedacht worden aan bedrijfsmatige en kwaliteitsonderzoeken.

- De projectgroep Laboratorium-kosten, een samenwerkingsverband tussen Diagned en de NVKC, is na het gereedkomen van het rapport "Gepast gebruik van laboratoriumonderzoek" ontbonden en is opgevolgd door de projectgroep Bedrijfsvoering. Deze projectgroep houdt zich o.a. bezig met richtlijnen voor kengetallen om de vergelijkbaarheid van laboratoria te realiseren in het "post-Spaanderpunt-tijdperk".
- De projectgroep Modelkwaliteitshandboek II heeft het model kwaliteitshandboek II gepresenteerd tijdens de najaarsledenvergadering op 6 november 1996. Met name ARBO- en milieuzaken zijn toegevoegd.
- De projectgroep Milieuhygiëne heeft eveneens tijdens de najaarsledenvergadering het eerste exemplaar aangeboden van het Milieu-handboek. Het Milieu-handboek is opgesteld in nauwe samenwerking met de firma Cycle Systems.
- Het Virtueel Centraal Laboratorium (VCL) is een gevestigd instituut geworden. De eerste "multi centre trials" zijn gestart. Vanwege het feit dat clinical trials veelal internationaal verricht worden zijn de eerste schreden gezet op het internationaliseren van het VCL. Met name in het Verenigd Koninkrijk, bestaat er belangstelling voor het VCL en is VCL-UK opgericht. De relatie tussen VCL-NL en VCL-International i.o. zal nog nader bezien worden.
- De projectgroep Bouwnormen is ingesteld. Ze is bezig met het opstellen van normen voor de nieuwbouw van klinisch-chemische laboratoria. De normen kunnen beschouwd worden als aanvullend bij de enige tijd geleden gepubliceerde normen van het COTG.
- De ingestelde projectgroep Decentraal Testen heeft een begin gemaakt met het in kaart brengen van de problematiek t.a.v. het uitvoeren van laboratoriumbepalingen buiten het laboratorium. Met name aspecten als verantwoordelijkheid voor de uitslagen en kwaliteitsbeheersing zullen aandacht krijgen.
- Voorjaar 1997 is de projectgroep "Toegankelijkheid Laboratoriumuitslagen" ingesteld. Deze gaat zich bezighouden met de interpretaties van wettelijke eisen, zoals die vermeld zijn in de privacy-wetgeving en de WGBO. De huidige situatie, waarin cumulatieve rapporten naar verschillende behandelaars gezonden worden, zal wellicht aangepast moeten worden.
- Met het bestuur van de VAL is meerdere malen gesproken over de structuur van een samenwerkingsverband. Om te komen tot een eenduidig beleid voor de klinische chemie is een nauwe samenwerking tussen de NVKC en de VAL gewenst. De uitwerking van de nieuwe structuur is najaar 1996 gestagneerd. De stagnatie werd mede veroorzaakt door ontwikkelingen binnen het Centraal College.
- De voorzitters van de besturen van de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie, de Nederlandse Vereniging voor Pathologie en de NVKC hebben hun besprekingen voortgezet. Hierbij zijn zaken van gemeenschappelijk belang aan de orde geweest, zoals de laboratoriumaccreditatie bij CCKL-

test in relatie met de LSV-visitaties, de moleculaire diagnostiek en het bevorderen van synergie door betere samenwerking.

- Op 21 mei 1997 is het Diagnostisch Kompas aangeboden aan Minister Borst van VWS. Het Diagnostisch Kompas is een uitgave van de Ziekenfondsraad. Het kan beschouwd worden als de opvolger van het Handboek Klinisch-Chemische Tests. Het Diagnostisch Kompas gaat echter uit van de veronderstelde diagnose, terwijl het Handboek uitgaan van de diagnostische test. De Commissie Effectiviteit is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming ervan.
- De regelgeving op Europees niveau betreffende de laboratoriumdiagnostiek gaat langzaam. Toch zijn de ontwikkelingen op dit terrein uitermate van belang voor de klinische chemie in Nederland. Zeer veel inspanningen zijn verricht om de Nederlandse opvattingen duidelijk te maken aan de Europese partners. Het name de Commissie Buitenland heeft hier veel aandacht aan besteed. Binnen de EC4 is gewerkt aan de harmonisatie van de accreditatie en de vorming van een Europees register. Afstemming heeft plaatsgevonden met de besturen van de Engelse en Duitse zusterverenigingen tijdens een conferentie in Leuven in november 1996. De twinning met de Tsjechische Vereniging is geconsolideerd. Tijdens het congres in Luhacovice in oktober 1996 en tijdens het lustrumcongres in juni 1997 zijn de knelpunten en ontwikkelingen besproken. In Praag hebben in mei 1997 de jaarlijkse Dutch lectures plaatsgevonden. Onderwerp was ditmaal de moleculaire diagnostiek.
- De besprekingen met het Diagned bestuur zijn voortgezet. Een goede afstemming tussen producenten en gebruikers van diagnostische reagentia is van belang voor een effectieve en efficiënte laboratoriumdiagnostiek. Kansen en bedreigingen voor zowel producenten van diagnostische reagentia als voor klinisch-chemische laboratoria zijn besproken.
- De besturen van Nederlandse Vereniging voor Klinisch Fysici, de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuis Apothekers en de NVKC hebben overlegd over de gemeenschappelijke belangenbehartiging van niet-medische leden van de medisch-staven. Met name door de plannen van de Orde van Medische Specialist (OMS) bestaat het gevaar van een tweedeling in de medische staven. Gezamenlijk is gesproken met het bestuur van de OMS.
- Met vele commissies binnen de NVKC is gesproken door het bestuur om tot afstemming van de werkzaamheden te komen. Daarnaast is er tweemaal met de vertegenwoordigers van de regio's gesproken over het beleidszaken. Met name de regionale structuur is bevorderd om de kloof tussen het bestuurlijk niveau en de leden zo klein mogelijk te doen zijn.

Jaarverslag van de commissie Automatisering

In de afgelopen verslagperiode is de commissie 6 maal in voltallige samenstelling bijeen geweest en ter voorbereiding op verschillende symposia 4 maal in kleine samenstelling. De heren Stroes en Winckers hebben de commissie verlaten en de ontstane vacatu-

res zullen naar verwachting binnenkort ingevuld kunnen worden. Binnen de commissie Automatisering functioneren de werkgroep Klinische Chemometrie en de in het najaar 1996 opgerichte werkgroep Internet. Deze werkgroep bestaat uit de volgende leden: Ir. J.F. van de Calseijde (voorzitter), Drs. J.C.J.M. Swaanenburg (secretaris), Prof. dr. ir. H.L. Vader, Dr. D.L. Bakkeren, Dr. J.L.S. Dols, Dr. H.M.J. Goldschmidt, Ir. G.A. Harff en E. Masseur. In het voorjaar 1996 zijn verschillende workshops (met in totaal ruim 100 deelnemers) over Internet georganiseerd door Ir. J.F. van de Calseijde. Op 4 juni 1996 is te Rotterdam een symposium gehouden over LIS-systemen (organisatoren: Dr. J. Lindemans, Dr. J.L.S. Dols, Drs. G.J. Haan en Drs. J.C.J.M. Swaanenburg). Dit symposium is door ca. 100 deelnemers bezocht. Op dit symposium zijn voordrachten gehouden door zowel gebruikers als leveranciers van de meest gebruikte LIS-systemen. Tevens was er een informatiemarkt waar e.e.a. gedemonstreerd werd. Op 19 november is in de VU te Amsterdam een symposium gehouden met als titel "De PC en het laboratorium". De organisatoren van dit symposium waren Drs. G.J. Haan, Dr. J.A.P. Stroes, Dr. J.L.S. Dols en Drs. J.C.J.M. Swaanenburg. Het aantal deelnemers bedroeg ruim 400. Tijdens dit symposium is via 22 voordrachten een diversiteit aan praktische toepassingen van de PC in het laboratorium getoond. Hierbij hebben meerdere collegae medewerking verleend door in eigen beheer ontwikkelde toepassingen te tonen. Daarnaast was er een informatiemarkt, waar een breed scala aan onderwerpen gepresenteerd werd. Gezien de vele positieve reacties van de deelnemers zijn wij voornemens dit symposium tweejaarlijks te doen terugkeren.

Jaarverslag van de commissie Beroepsbelangen

De CBB is in 1996 vier maal bijeenge geweest. Ook in 1996 heeft weer een aantal erkend klinisch chemici een beroep op de CBB gedaan ter advisering bij vragen en vooral problemen betreffende salariering, contracten en secundaire arbeidsvoorwaarden. Advisering aan leden heeft in een aantal gevallen geleid tot inschakeling van juridische bijstand door Centraal Beheer. In 1996 is wederom vastgesteld dat de CBB in toenemende mate geconfronteerd wordt met problemen, welke voortvloeien uit benedenmaats functioneren en/of slechte positionering van de desbetreffende klinisch chemicus, dan wel uit een foutieve relatie tussen collegae in één en hetzelfde laboratorium. Daarnaast is het CBB opgevallen dat in toenemende mate laboratoria in sommige ziekenhuizen problemen ondervinden op grond van advisering door externe adviesbureaus aan de ziekenhuisdirecties. De CBB beraadt zich wat hiermee te doen. Het streven door een aantal collegae naar concentratie van laboratoriumonderzoek in grotere laboratoria leidt steeds vaker tot spanningen en problemen. De CBB wil in 1997 participeren in een bredere discussie in de vereniging omtrent dit onderwerp.

Middels overleg binnen de FHZ heeft de CBB in 1996 bijgedragen aan de onderhandelingen omtrent de nieuwe CAO en de voorbereidingen van de 36-urige werkweek.

Met betrekking tot de ingestelde vacaturebank dient opgemerkt te worden dat het aanmelden van enerzijds nieuwe vacatures, anderzijds van kandidaten die een nieuwe werkplek zoeken, nog steeds sterk verbeterd kan worden. De CBB maakt zich overigens zorgen omtrent het dreigend toekomstig tekort aan klinisch chemici. In het najaar van 1996 heeft een delegatie van de CBB een informatieve bijeenkomst gehad met de klinisch chemici in opleiding.

Jaarverslag commissie Buitenland

De samenstelling van de commissie Buitenland is ongewijzigd ten opzichte van 1995.

De commissie heeft vele malen in wisselende samenstelling vergaderd. Het accent van de activiteiten van de commissie heeft gelegen op het naar buiten brengen van het Nederlandse standpunt in met name EC4, ECLM, FESCC en IFCC. De ontwikkelingen in EC4 zijn voorspoedig, in die zin dat er grote belangstelling in de EC4-landen bestaat voor de instelling van een Europees register voor klinisch chemici. Ook de activiteiten binnen de EC4 ten aanzien van harmonisatie van accreditatie krijgen veel bijval, onder andere ook vanuit EDMA, de Europese koepel van diagnostische industriën. Op het jaarlijkse informele overleg tussen besturen en vertegenwoordigers buitenlandse betrekkingen van ACB, DGKC en NVKC in het Rode Koper van 15 - 17 november, is het beleid van de 3 verenigingen nader op elkaar afgestemd. Er is onder andere gesproken over de groei van EC4 naar een sterkere vereniging als counterpart van AACC. Ook het VCL-concept is aan de orde geweest. Ten aanzien van parallelle ontwikkelingen in Engeland en Nederland op het gebied van accreditatie, nascholing, opstellen van richtlijnen voor een aantal klinisch chemici en analisten, het opstellen van een diagnostisch kompas, VCL en consensusafspraken, is het idee ontstaan te gaan streven naar intensievere samenwerking tussen de NVKC en ACB, wellicht uitmondend in een twinning.

Jaarverslag van het Concilium Clinicum Chemicum

In 1996 kwam het Concilium 2 maal bijeen. In de vergaderingen van het Concilium kwamen ondermeer onderstaande onderwerpen aan de orde:

- samenwerking tussen de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en de Vereniging van artsen Laboratoriumdiagnostiek;
- de opleidingseisen voor de aantekening Toxicoloog voor klinisch chemici en ziekenhuisapothekers;
- de modelinstructie voor assistenten in opleiding in het specialisme klinische chemie;
- de beleidsstrategie van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie;
- inventarisatie van het onderwijs in de klinische chemie;
- stand van zaken met betrekking tot hoogleraarsplaatsen;
- aandachtsgebieden in de klinische chemie;
- werkgemeenschap klinische chemie;
- wervende activiteiten van collegae;
- de omschrijving van het aandachtsgebied "Hematologie" binnen de klinische chemie;
- decentraal testen.

De volgende adviezen werden uitgebracht:

- Aan het bestuur van de NVKC werd geadviseerd een werkgroep "decentraal testen" in te stellen, die tot taak zou moeten krijgen een notitie ten behoeve van de leden op te stellen, waarin alle voor de beroepsgroep relevante aspecten van decentraal testen aan de orde komen. Hierbij valt te denken aan zaken als de houding ten aanzien van deze ontwikkeling, de verantwoordelijkheid hierin, de wijze waarop de kwaliteitsbeheersing vorm gegeven moet worden, de vraag of de resultaten in het LIS opgenomen moeten worden etc.
- Aan het bestuur van de NVKC werden adviezen uitgebracht met betrekking tot de aandachtsgebieden "Toxicologie" en "Hematologie". Het Concilium is van mening dat er altijd sprake dient te zijn van een aanvullende opleiding (d.w.z. na de reguliere 4-jarige opleiding tot klinisch chemicus) Derhalve zouden de opleidingseisen voor het aandachtsgebied CDEMZ moeten worden aangepast. Met betrekking tot het aandachtsgebied "Toxicologie" heeft het Concilium nog wat inhoudelijke opmerkingen. Het Concilium adviseert het bestuur in te stemmen met de beschrijving van het aandachtsgebied "Hematologie" binnen de klinische chemie.

Jaarverslag van de commissie Effectiviteit

De commissie is ingesteld door het bestuur van de NVKC op 11 mei 1995. De commissie heeft als opdracht de bevordering van effectief gebruik van laboratoriumdiagnostiek, mede in relatie tot overige disciplines. Als eerste onderdeel van de opdracht neemt de voorzitter, collega Sturk, deel in de commissie van deskundigen, de Stuurgroep Aanvullende Diagnostiek (SAD) welke adviseert bij het tot stand komen van het Diagnostisch Kompas, dat wordt voorbereid in opdracht van de Ziekenfondsraad. Het doel van het Diagnostisch Kompas, dat op 21 mei 1997 is gepresenteerd, is een leidraad te zijn voor de huisarts en poortspecialist voor aanvullende diagnostiek van de circa 120 tot 130 meest voorkomende aandoeningen. Daarbij is het de bedoeling dat het Handboek Klinisch Chemische Tests in aangepaste en bijgewerkte vorm een van de vier addenda van het Kompas vormt. De commissie Effectiviteit heeft vanaf begin 1996 een groot aantal beschrijvingen van ziektebeelden ontvangen met o.m. aanbevelingen voor primair laboratorium-onderzoek. De ziektebeschrijvingen worden door de commissie van commentaar voorzien en door de voorzitter van de commissie in de SAD verwoord. De commissie heeft van juni 1996 tot mei 1997 7 maal vergaderd. De taak t.a.v. het Diagnostisch Kompas en het Addendum Klinische Chemie werd eind 1996 afgesloten. Naast de voorbereiding voor een volgende versie van het Diagnostisch Kompas, dat over 2 jaar wordt verwacht, bezint de commissie zich op welke andere wijzen zij nog bijdragen kan leveren aan effectief gebruik van laboratoriumdiagnostiek.

Jaarverslag van de Enzymcommissie

De Enzymcommissie (EC) is in 1996 eenmaal in een volledige samenstelling bijeen geweest. Daarnaast

zijn onder leiding van de voorzitter een aantal bijeenkomsten geweest met een vijftal klinisch chemici in opleiding ter bespreking van een review over enzymkalibratoren, te publiceren in een van de internationale tijdschriften, en van de resultaten van enkele praktische werkzaamheden, die als aanvulling bij de nieuwe 37 graden C zullen worden gepubliceerd.

Het werk van de Enzymcommissie is ook in 1996 gericht geweest op de herziening van de Nederlandse aanbevelingen voor het meten van enzymactiviteiten bij 37 graden C. De laatste hand wordt gelegd aan eerder genoemd artikel onder de titel "Commercial available enzyme calibrators, a review". Hiervoor is veel werk verzet om gegevens uit de literatuur en van leveranciers van enzymkalibratoren te verzamelen. Om het trekken van onjuiste conclusies uit de aangeleverde gegevens van de diverse firma's te vermijden, zal het concept artikel voor commentaar voorgelegd worden aan die firma's, die in het artikel vermeld worden. Tevens zal het concept artikel voor commentaar worden voorgelegd aan enkele internationale experts op dit gebied. Het is de bedoeling dat aan het einde van dit jaar de nieuwe aanbevelingen zullen worden of reeds gepubliceerd zijn. Voor die enzymen, die gemeten worden in een medium met een essentiële verandering in de samenstelling van de reagentia, zullen in een appendix additionele gegevens met betrekking tot de meting worden toegevoegd. Dit praktische werk is verricht door eerder genoemde klinisch chemici in opleiding, die tijdelijk toegevoegd zijn aan de Enzymcommissie.

In IFCC verband heeft er een stemming plaats gehad over de voorgelegde aanbevelingen voor het meten van alfa-amylase. Beide aanbevelingen zijn nu vrij voor publicatie in internationale tijdschriften.

Jaarverslag van de Examencommissie

De commissie kwam 3 maal bijeen. Collega Slaats is tot de commissie toegetreden. Er zijn besprekingen geweest met de opleiders en de klinisch chemici in opleiding. De "ad hoc" commissies Algemene Klinische Chemie (bestaande uit de collegae Slaats, Voorbij namens de VAL, Lombarts, Kreutzer en Backer) en Hematologie (bestaande uit de collegae Haas, De Metz, Martens namens de VAL, Van Solinge en Hoffmann) zijn bijeengekomen voor het voorbereiden van deze examens die gepland zijn op 29 november 1997.

Sinds 1996 wordt een vaste examencyclus gehanteerd, nl. elk jaar Algemene Klinische Chemie, en om het jaar afwisselend Hematologie en Endocrinologie, Metabolisme en Diversen. Opleidingsschema's kunnen hierdoor makkelijk op de examens worden afgestemd. Omdat de basisvakken (Algemene Klinische Chemie en Hematologie) aan het begin van de opleiding worden doorlopen, wordt door deze examencyclus de efficiency van de opleiding aanzienlijk vergroot. Aan het examen Algemene Klinische Chemie (19 november 1996) werd deelgenomen door 14 kandidaten. Eén kandidaat behaalde een onvoldoende. Aan het examen Endocrinologie, Metabolisme en Diversen (eveneens 19 november 1996) werd deelgenomen door 10 kandidaten, die allen een voldoende

behaalden. Eén kandidaat, die in verband met zijn opleidingsschema dit examen op een ander tijdstip moest afleggen, behaalde een onvoldoende. In de examenvragen kwamen onderwerpen aan de orde die een beeld vormen van de praktijk van alle dag (d.w.z. geen specialistische hoogstandjes). Voor zover "uit het veld" kon worden opgevangen ervaren de klinisch chemici in opleiding dat zij meer tijd in voorbereiding steken dan voor de beantwoording van de vragen noodzakelijk blijkt. De Examencommissie denkt dan ook dat men zich nog moet instellen op de examens "nieuwe stijl" (d.w.z. examinering van basiskennis). De rol van de opleiders hierbij is van groot belang. Immers, van hen moeten de klinisch chemici in opleiding horen wat tot de basiskennis en wat tot de meer bijzondere kennis van het vak behoort. Op de opleiders werd herhaaldelijk een beroep gedaan actief mee te werken aan het opstellen van vragen (met weinig succes overigens), zodat ook zij invloed kunnen hebben op de gang van zaken.

Jaarverslag Historische Commissie

De samenstelling van de commissie bleef in het verslagjaar onveranderd.

De activiteiten van (leden van) de Historische Commissie betroffen vooral de voorbereiding van een gedenkboek NVKC. Dit gedenkboek werd op 25 juni j.l. te Noordwijk aan Zee gepresenteerd.

Ook in het afgelopen jaar konden de collecties van de commissie met een aantal boeken en instrumenten worden uitgebreid. Het eerder op het RIVM aanwezige archief van wijlen Dr A.H. Holtz werd aan het archief toegevoegd. Begonnen werd met een speurtocht naar een voor de toekomst passende huisvesting van NVKC-archieven en -collecties.

Jaarverslag van de commissie Klinisch Chemici in opleiding

De commissie vergaderde in de verslagperiode 8 maal. Hier was een vertegenwoordiger van de artsen klinische chemie bij aanwezig. In november 1996 en mei 1997 werden algemene ledenvergaderingen gehouden, aansluitend aan door de commissie georganiseerde symposia (onderwerpen: Algemene Klinische Chemie/Endocrinologie & Metabolisme en het Virtueel Centraal Laboratorium). Tevens vergaderde de commissie met het Dagelijks Bestuur van de NVKC (1 maal), de Visitatiecommissie (2 maal) en de Registratiecommissie (1 maal), en er waren bijeenkomsten van klinisch chemici in opleiding met de Examencommissie en de commissie Beroepsbelangen. Ook werd zorg gedragen voor contacten met derden, bijvoorbeeld om een excursie en praktijkgerichte cursussen te kunnen organiseren (bezoek R & D Boehringer Mannheim; bloedgroepenserologie; bloedgassen). De klinisch chemici in opleiding waren in de verslagperiode vertegenwoordigd in de Wetenschapscommissie, de Werkgroep Managementopleiding en de PAOKC Commissie. Ter evaluatie van de examens die in november 1996 zijn afgenomen (Algemene Klinische Chemie en Endocrinologie, Metabolisme en Diversen) zijn alle klinisch chemici in opleiding die deelnamen geëvalueerd.

Jaarverslag van de commissie Kwaliteit

Medio 1996 onderging de voormalige "Certificeringscommissie" een naamsverandering in "Commissie Kwaliteit". Dit uit de overweging dat CCKLtest de accrediterende instantie is. Bovendien werd hierdoor transparantie verkregen met het beleid van de andere medisch wetenschappelijke beroepsverenigingen in dezen. De commissie heeft 5 maal vergaderd. Daarnaast werd eenmaal vergaderd met het bestuur en eenmaal met een afvaardiging van de CCKL auditoren.

In overleg met het bestuur werden als nadere werkaafbakening van de commissie de volgende taken gedefinieerd:

- (tijdelijke) voorscreening van de Kwaliteitshandboeken van aangemelde laboratoria ter beoordeling van al of niet ontvankelijk verklaring voor de feitelijke start van de accreditatie-audits
- ontwikkeling additionele normen en criteria in relatie tot CCKL praktijkrichtlijn II
- bewaking van de bandbreedte van de interpretatie van normen en richtlijnen bij de feitelijke uitvoering van audits
- onderhouden van contacten met CCKL
- onderhouden van contacten met CCKLtest
- afstemmen van beleid m.b.t. accreditatie-audits met Visitatiecommissie en Registratiecommissie ten aanzien van eisen voor herregistratie.

Ten aanzien van het laatst hierboven genoemde aspect heeft een in het leven geroepen projectgroep waarin ook de commissie Kwaliteit participeert zich bezig gehouden met de synergie-problematiek "Audit-(Her)registratie visitaties" omdat er een duidelijke samenhang moet komen bij de beoordeling van de beroepsuitoefening ten behoeve van accreditatie en ten behoeve van (her)registratie. Een definitieve keuze uit de aanwezige alternatieve strategieën laat nog op zich wachten.

Nu de (NVKC-sectie van de) auditoren inmiddels een aantal veldervaringen hebben opgedaan met de feitelijke audits, is naar voren gekomen dat er energie gestoken moet worden in de juiste taakafbakening van de auditoren. Gebleken is dat het van het grootste belang is om een heldere scheiding aan te brengen tussen functies en activiteiten, zodat een zuivere inbreng vanuit ieders functionele verantwoordelijkheid mogelijk blijft. Met succes werd aan collega Penders gevraagd een coördinerende rol te spelen bij de afstemming van taken en functies van Commissie Kwaliteit en de (NVKC-sectie van de) auditoren.

De verwachte toename in het aantal laboratoria dat zich aanmeldt voor accreditatie audits heeft zich in het verslagjaar niet in die mate voorgedaan dat er capaciteitsproblemen voor het aantal inmiddels aanwezige auditoren uit ontstaan. Desondanks vinden we het verheugend dat aan het eind van het verslagjaar zich twintig laboratoria hadden (voor)aangemeld. Voorzien wordt dat er uiteindelijk een dertigtal (NVKC) auditoren benodigd zullen zijn om efficiënt te kunnen werken.

Binnen de commissie is verder uitgebreid gediscussieerd over de ontwikkelingen op kwaliteitsgebied in Europa. Collega Jansen heeft zich met name ingespannen om harmonisatie op het Europees vlak na te stre-

ven en te bereiken. Een inmiddels in de Eur. J. Clin. Chem. Clin. Biochem. verschenen aanbeveling "Essential Criteria for Quality Systems in Medical Laboratories" moet hierbij een verdere stimulans vormen.

Jaarverslag van de E.C. Noyons' Stichting

De E.C.Noyons' Stichting heeft zich in het verslagjaar ingezet voor de bevordering van de klinische chemie in de ruimste zin des woords.

Het bestuur heeft op tweemaal vergaderd: op 29 mei 1996 en op 4 december 1996. Op 29 mei 1996 is het lid van het bestuur Dr. C. van der Heiden afgetreden en opgevolgd door Prof. Dr. Ir. H.L. Vader. Op 29 mei 1996 is tevens de vacature die enige tijd geleden ontstaan is door het vertrek van Dr. H.H. Kamp opgevuld door de benoeming van Prof. Dr. M.P. van Dieijen-Visser. De bestuurssamenstelling is momenteel: Ir. N.C. den Boer, voorzitter; Dr. W. de Kieviet, secretaris; Dr. E. Sanders, penningmeester; Prof. Dr. M.P. van Dieijen-Visser, lid en Prof. Dr. Ir. H.L. Vader, lid.

De Stichting heeft haar streven om het aantal hoogleraren klinische chemie uit te breiden voortgezet. Het doel is om uiteindelijk aan alle universiteiten voldoende hoogleraren klinische chemie aangesteld te krijgen. Dit heeft onlangs geresulteerd in de instelling van twee buitengewone leerstoelen. Aan de Vrije Universiteit te Amsterdam is benoemd Prof. Dr. R.B.H. Schutgens. Aan de Technische Universiteit te Eindhoven is benoemd Prof. Dr. Ir. H.L. Vader.

Voorfinancieringen die verricht zijn voor de accreditatie bij CCKLtest zullen t.z.t. terugvloeien in de kas van de Stichting. Ook de voorfinanciering, die in 1994 heeft plaatsgevonden t.b.v. de Stichting PAOKC om de nascholing vorm te geven, zal binnen vijf jaar terugvloeien.

Er is besloten om ondersteuning te geven aan een onderzoeksproject van de Werkgemeenschap Klinische Chemie. Gedurende 4 jaar zal f 30.000,- subsidie per jaar beschikbaar worden gesteld. De selectie vindt plaats door de Wetenschapscommissie. Garantstellingen zijn toegekend voor het NVKC-lustrumcongres en de Managementcursus klinisch chemici in opleiding. Voor het NVKC-lustrumcongres zijn een drietal posterprijzen ter beschikking gesteld.

Het bestuur heeft besloten om het vermogen geleidelijk af te bouwen door meer te subsidiëren dan de rente-opbrengsten.

Jaarverslag Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs

In het verslagjaar kwam het platform 4 maal plenair bijeen. Daarnaast hebben afgevaardigden van het platform deelgenomen aan overlegstructuren t.b.v. het middelbaar en het hoger laboratoriumonderwijs. Er is een goede samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen in de vorm van het Overleg Medisch Beroepenveld, onder voorzitterschap van de heer Kiebert (NVZ). De heer van Groningen is getreden tot het platform als lid namens de NVVP. In april 1996 heeft de heer De Groot aangegeven het voorzitterschap te willen beëindigen, hetgeen is geëffectueerd in oktober. De heer Siem is unaniem geko-

zen tot voorzitter, waarbij hijzelf de zittingstermijn gelimiteerd heeft tot maximaal twee jaar. De heer De Groot blijft plaatsvervangend lid, zodat zijn deskundigheid en historische kennis voor het platform bewaard blijven. De heer Tegelaars is benoemd tot vice-voorzitter.

Ook in 1996 waren de ontwikkelingen in het hoger en middelbaar laboratoriumonderwijs de belangrijkste punten van aandacht. Wat betreft het hoger laboratoriumonderwijs heeft een delegatie van het platform in januari 1996 een laatste afrondend overleg gevoerd met de HBO-Raad over de naamgeving en de algemene vorm van de samengevoegde studierichting "Biologisch en Medisch Laboratoriumonderzoek". Na de bereikte overeenstemming heeft het platform zich gebogen over de inhoud van de medische vakken, zowel in het gemeenschappelijke medische als voor iedere afstudeerrichting afzonderlijk. Dit zal in 1997 afgerond worden. De visitaties in het Hoger Laboratorium Onderwijs waren eveneens een belangrijk onderwerp. Reeds eind 1995 heeft het platform, op verzoek van de HBO-Raad, kandidaten gesteld voor de visitatiecommissie. De HBO-Raad heeft vervolgens zonder overleg met het platform c.q. de beroepsgroepen andere kandidaten aangezocht en een visitatiecommissie samengesteld. Formeel is het niet mogelijk hiertegen bezwaar aan te tekenen, maar niettemin is vanuit het Overleg Medisch Beroepenveld Laboratoriumonderwijs, onder voorzitterschap van de heer Kiebert van de NVZ, gesproken met de HBO-Raad over deze problematiek. Vooreerst zal het platform zijn expertise beschikbaar stellen aan de leden van de visitatiecommissie. Nochtans blijft het platform ongelukkig met de ontstane situatie.

Ten aanzien van het Middelbaar Laboratoriumonderwijs kan worden gemeld, dat in 1996 door het Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen in Nijmegen onderzoek is verricht naar de aansluiting van de opleiding aan de werkplek van de MLO-er. Dit heeft geresulteerd in het rapport "Gemeenschappelijkheden in de kwalificaties van laboratoriumpersoneel". Leden van het platform zijn nauw betrokken geweest bij het onderzoek. De Vapro (vakopleiding procestechniek, waaronder ook het MLO ressorteert) gebruikt het rapport voor het opstellen van nieuwe eindtermendocumenten. Het middelbaar beroepsopleiding krijgt een geheel nieuwe kwalificatiestructuur, waarbij grote aandacht besteed wordt aan het vergelijkbaar maken van de verschillende niveaus van de opleidingen. Het definitieve document wordt in 1997 verwacht. De samenwerking met de Vapro is dusdanig, dat verwacht mag worden, dat het concept becommentarieerd kan worden door het beroepenveld, alvorens het door de minister bekrachtigd wordt.

Jaarverslag van de stichting Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC) en de gelijknamige commissie

Dit verslagjaar werd afscheid genomen van drs. G. van der Sluijs Veer en prof. dr. ir. H.L. Vader. Zij werden opgevolgd door dr. W.W. van Solinge en dr. F. van der Graaf. Als lid namens de klinisch chemici i.o. trad dr.

G.C.M. Kusters toe tot de commissie in de plaats van dr. W.W. van Solinge.

Er werden vier cursussen georganiseerd: "Immunologie" (Amsterdam, 6 juni 1996), "Tumormarkers bij solide tumoren" (Utrecht, 8 november 1996), "De Darm: malabsorptie en inflammatoir lijden" (Arnhem, 14 maart 1997) en "De Trombocyt. Een beeld van een plaatje" (Eindhoven, 15 mei 1996). Het aantal deelnemers was hoog en uit het oordeel van de deelnemers bleek dat de gekozen formule werkt. Uit de enquêtes kwam de wens naar voren om naast het bestaande aanbod ook meer nascholing op interactieve wijze aan te bieden. De PAOKC-commissie is begonnen hieraan vorm te geven. De twinning met de Tsjechische collegae vond voortgang met het verzorgen van de "Dutch lectures in Prague 1997", met als thema "Molecular Diagnostics in Clinical Chemistry". Wederom was de opkomst laag waarna, in overleg met het bestuur van de NVKC, de Tsjechische collegae gevraagd is het continueren van deze cursussen in heroverweging te nemen. De commissie kwam 4 maal bijeen en het PAOKC-Stichtingsbestuur vergaderde eenmaal.

Jaarverslag van de Redactiecommissie

Hoofdredacteur, plv. hoofdredacteur en de eindredacteur kwamen zes maal bijeen ter bespreking van de reguliere nummers en de overige lopende zaken.

Eenmaal vergaderde de redactie voltallig. O.a. werd gesproken over de rol, die het NTKC zou kunnen spelen bij een eventuele Internet-site van de NVKC.

Tijdens het verslagjaar traden tot de redactie toe: Dr. R. Blankenstein, Academisch Ziekenhuis Utrecht en Dr. A. Castel, Ziekenhuis Bronovo, Den Haag.

Gedurende het verslagjaar werden door de redactieleden 40 manuscripten beoordeeld, waarvan er 36 werden gepubliceerd, twee werden afgewezen en twee werden teruggetrokken door de auteurs na de eerste beoordeling. Van de meeste manuscripten werd, alvorens tot publicatie over te gaan, een revisie gevraagd meestal omdat het oorspronkelijke stuk niet voldeed aan de richtlijnen, die auteurs in acht dienen te nemen, voordat het wordt aangeboden.

Naast deze publicaties werden 106 abstracts van posters opgenomen, die werden gepresenteerd tijdens het lustrumcongres van de NVKC in juni in Noordwijk aan Zee. Tevens werden de samenvattingen van 42 voordrachten, die tijdens de tien symposia werden gehouden, opgenomen in het lustrumnummer.

De publicaties bestonden uit 6 artikelen, 4 overzichtsartikelen, 4 bijdragen uit een symposium, 1 beschouwing, 1 voordracht, 3 verslagen, 2 uitgewerkte examens, 6 bijdragen "Uit de Laboratoriumpraktijk", 1 boekbespreking en 8 casuïstische bijdragen.

Het afwijzingspercentage was gering. De redactie streeft ernaar de kwaliteit toch zo hoog mogelijk te houden, hetgeen ertoe leidt, dat vaak auteurs wordt verzocht het een en ander aan te passen.

Het aantal is helaas te gering en de redactie zoekt naar wegen dit te vergroten.

Van de zijde van de Corporate Members werd tot op heden weinig ingezonden. Volgens de afspraken beschikken zij over de mogelijkheid melding te maken van nieuwe ontwikkelingen. De redactie beoordeelt

of de bijdragen niet gericht zijn op werving om het advertentiebeleid niet te doorkruisen.

Jaarverslag van de Registratiecommissie

In het verslagjaar heeft de Registratiecommissie (RC) 10 maal vergaderd. De commissie heeft er voor gekozen haar 200e vergadering (28 mei) extra cachet te geven, door deze te beleggen in het Academisch Ziekenhuis Groningen dat juist op dat moment opgesierd werd door de officiële openingsfestiviteiten. Tijdens deze vergadering is afscheid genomen van Dr. H. van Rijn die zich meer dan 8 jaar actief heeft ingezet voor de commissie. Hij is inmiddels opgevolgd door Dr. W. Kortlandt. Verder is Dr. J. Felderhof, als plaatsvervangend lid van de commissie namens de KNMG, opgevolgd door Dr. A.A.W. Op de Coul.

De RC heeft verder vergaderd met het Dagelijks Bestuur (18/9), de Visitatiecommissie (18/12), de Commissie Klinisch Chemici in opleiding (27/2) en met het bestuur en de voorzitters en secretarissen van de beleidsbepalende commissies.

Per 31 juli 1997 waren er 32 assistenten in opleiding in 21 opleidingsinstituten. In de verslagperiode werden zes personen in het register opgenomen en is er 1 op eigen verzoek uitgeschreven. Dertien nieuwe kandidaten zijn met hun opleiding gestart. Van 8 instituten werd de opleidingsbevoegdheid verlengd en 5 instituten hebben de opleidingsbevoegdheid officieel aangevraagd. In het kader van het huidige beleid van de vereniging onderzoeken de Visitatiecommissies en de RC momenteel samen op welke wijze nieuwe opleidingsplaatsen kunnen worden geïnitieerd. Voorts heeft de RC van 10 kandidaten die nog geen opleidingsinstituut c.q. opleider hadden gevonden, het curriculum vitae getoetst aan de instroom van de opleiding en haar bevindingen schriftelijk gerapporteerd. Betreffende kandidaten kunnen op basis hiervan eventuele lacunes vooraf invullen en verwachten verder dat het rapport hun kansen in de sollicitatieprocedures te vergroten. Binnen het aandachtsgebied CDEMZ (Chemische Diagnostiek van Erfelijke Metabole Ziekten) hebben de eerste twee potentiële opleiders de opleidingsbevoegdheid aangevraagd. Van 3 perifeer werkende klinisch chemici, die CDEMZ onderzoek in hun laboratorium uitvoeren, is vastgesteld dat zij voldoen aan de instroomeisen die voor dit specialisme gelden. Het blijkt in de praktijk echter moeilijk de opleiding buiten het eigen instituut op te starten.

De Normen en Procedures m.b.t. de Opleiding Erkend Klinisch Chemicus zijn gepubliceerd in het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie (1997; 21: 221-226) en per die datum van kracht geworden.

De door het bestuur ingestelde commissies voor "Nascholing en Registratie" en "Harmonisatie van Audits/visitatie" hebben hun eindrapportage uitgebracht aan het bestuur en zijn opgeheven.

Met de klinisch chemici in opleiding (KCio) wordt gewerkt aan de profielschets en de voordracht van kandidaten voor de functie "vertrouwenspersoon". Deze functionaris moet gezien worden als een onafhankelijk bemiddelaar bij conflicten tussen een individuele KCio-er en de opleider of het opleidingsinstituut. Naar verwachting zal deze procedure nog dit jaar worden afgerond.

Jaarverslag van de Stichting Kwaliteitsbewaking Ziekenhuis Laboratoria (SKZL)

Dit jaarverslag is opgebouwd uit een deel dat handelt over de algemene gang van zaken binnen de SKZL gevolgd door verslagen per sectie.

- In het verslagjaar werd door het bestuur 7 maal vergaderd.
- De inspanningen van de automatiseringsafdeling van de SKZL zijn in het verslagjaar vooral ten goede gekomen aan het werk van het Virtueel Centraal Laboratorium (VCL). De kennis die is opgedaan met het opzetten van een nieuw databasestructuur voor het VCL zal ook worden benut voor de opzet van een nieuwe database voor de SKZL. De ondersteuning ten behoeve van het VCL zal nu worden afgebouwd.
- Tussen het Streekziekenhuis Koningin Beatrix te Winterswijk en de SKZL zijn afspraken gemaakt over de voorzieningen die ten behoeve van de SKZL in dit ziekenhuis zijn gerealiseerd en die vooral betrekking hebben op de productie van kwaliteitssera. Deze afspraken zijn neergelegd in een contract tussen beide partners.
- Het sectiereglement voor de sectie Multi Component Analyse (MCA) werd door het bestuur vastgesteld.
- Tussen de Landelijke Werkgroep Bindings Analyse (LWBA) en de SKZL is in principe overeenstemming bereikt om de LWBA per 1 januari 1998 onder te brengen binnen de SKZL als sectie. Een reglement van deze nieuwe sectie werd door het bestuur vastgesteld. Voorbereidingen worden getroffen om de overgang soepel te laten verlopen.
- Per 1 januari heeft de SKZL de verwerking van de resultaten van de stollingsenquêtes van de CCKL subcommissies Stolling op zich genomen.
- Ook in dit verslagjaar zijn er meerdere contacten geweest tussen de SKZL en de Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Immunologie (SKMI). Zowel bestuurlijk alsook voor de deelnemers uit beide organisaties heeft de samenwerking verder vorm gekregen, waarbij dit jaar vooral de standaardisatie van de eiwitten veel aandacht heeft gekregen. Over de vorderingen is een symposium georganiseerd op 25 oktober 1996.
- Door de SKZL is een nieuw scoresysteem geïntroduceerd, dat genormeerd is op basis van de "state of the art".
- De response van de deelnemers van de SKZL is een belangrijk gegeven voor de bepaling van het beleid. Voor de algemene klinisch-chemische en hematologische enquêtes is de groep te groot om plenaire bijeenkomsten te houden. Daarom is een vergadering georganiseerd met de vertegenwoordigers van regio's met kwaliteit in hun portefeuille. Het is de bedoeling jaarlijks zo'n bijeenkomst te organiseren.
- De SKZL heeft een project ondersteund over kwaliteit, die door HLO en MLO scholen werden georganiseerd, door de rapportage te verzorgen.
- Het bestuur heeft besloten om voor de organisatie een kwaliteitssysteem op te zetten. Daarvoor zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd en er zijn gelden vrijgemaakt om een functionaris aan te stellen, die dit project ter hand zal gaan nemen. In het najaar

van 1997 zal hiermee een aanvang worden gemaakt.

- In juni 1997 zijn door het bestuur drie nieuwe bestuursleden benoemd: dr. C.J.A. Doelman, dr. R.T.P. Jansen en drs. C. Boersma-Cobbaert. Dr. C.W. Weijkamp werd benoemd als adviseur van de Stichting. Tevens werd het besluit genomen dat dr. J.L. Willems per 1 september 1997 het voorzitterschap overneemt van drs. G.T. Berends.
- Het bestuur heeft een symposiumcommissie ingesteld ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de SKZL. De commissie is inmiddels met haar werkzaamheden begonnen. Het jubileumsymposium zal worden georganiseerd op 17 en 18 september 1998 in Nijmegen.

Sectie Algemene Chemie

De enquêtes die door de sectie Algemene Chemie werden uitgevoerd zijn in stabiel vaarwater. Het aantal deelnemers in betreffende enquêtes is nu als volgt: Combi-enquête algemene chemie: 198, Combi enquête bloedgassen: 49, externe enquête bloedgassen: 100, externe enquête algemene chemie: 52, externe enquête urinechemie: 96, enquête droge chemie: 185, niersteen enquête: 45. Zoals in het vorig jaarverslag gemeld, zullen acties worden ondernomen die leiden tot een gewijzigd scoresysteem. In 1996 is hieraan veel voorbereidingswerk besteed. Naar verwachting zal het nieuwe scoresysteem met ingang van 1997 worden ingevoerd.

Sectie Lipiden

Ondanks het financieel niet honoreren door de Nederlandse Hartstichting van een ingediend project rond de nationale standaardisatie van de HDL-cholesterolbepaling (het betreffende project werd overigens in wetenschappelijke zin wel positief beoordeeld) werd een start gemaakt met dit project. In samenwerking met het Lipiden Referentie Laboratorium (AZR, drs. Boersma-Cobbaert) werd een uitgebreide eerste trial uitgevoerd met een 25-tal geselecteerde laboratoria die zowel een zestal verse patiëntensera analyseerden als een selectie van een tiental "kandidaat"-kalibratiesera. De helft van deze patiëntensera werd tevens naar Rotterdam ter analyse met de referentiemethode verstuurd. De opzet voorzag naast deze lokale analyses in een gelijktijdige centrale analyse van zowel patiëntensera als kalibratiesera. Naast het feit dat de deelnemende laboratoria op die manier volgens de "state of the art"-procedure werden gestandaardiseerd biedt de opzet de mogelijkheid de geschiktheid van mogelijke kalibratoren te bestuderen. De verwerking van alle gegevens is gaande en de verdere uitvoering van het werk is voor een deel afhankelijk van de vraag of het project, dat opnieuw als subsidieaanvraag is ingediend, financieel ondersteund kan worden.

Sectie Hematologie

De sectie hematologie is op verschillende fronten bezig geweest. De kwaliteit van de monsters voor de algemene hemocytometrie enquête blijft de aandacht houden van het Sophia Ziekenhuis te Zwolle. Verbeteringen in de monstervoorbereiding zijn vooral de precisie van de trombocytentelling ten goede gekomen, maar

ook de precisie van de leucocytentelling. Ook komt enig zicht op indicatoren die de kwaliteit van monsters reeds kort na de bloedafname kunnen voorspellen. De mogelijkheden van controle van de automatische differentiatie met de monsters van de algemene hemocytometrie enquête worden onderzocht. Voor de morfologie enquête wordt gebruik van een nieuw scoresysteem onderzocht.

Ook voor de beenmerg enquêtes wil de sectie komen tot een vergelijkbare uitwerking in de verschillende regio's. De pilot enquête voor de flowcytometrische reticulocytenebepaling verloopt zeer bemoedigend: de eerste resultaten hebben het nut van deze enquête meteen aangetoond. De sectie komt binnenkort met een voorstel voor referentiewaarden voor Hb op basis van de resultaten van een enquête onder de deelnemers. Tenslotte is de inrichting van de bloedgroepenserologie enquête een aandachtspunt. De samenstelling van de sectie is niet gewijzigd.

Sectie MCA

In de loop van 1996 werd succesvol een pilot enquête voor vitamine A, E en β -caroteen georganiseerd: deze enquête zal in 1997 als reguliere enquête worden opgenomen. De enquête voor anti-HIV, HBsAg en anti-HCV werd in nauwe samenwerking met dr. N. Lelie van het CLB geupdated en uitgebreid met anti-HTLVI en anti-Treponema: aan deze enquête nemen m.i.v. januari 1997 ook laboratoria buiten Nederland deel. Aan de monsters in de HbA_{1c} enquête worden sedert 1996 DCCT waarden toegekend. Gerelateerd aan de enquêtes werden bijeenkomsten georganiseerd voor de gebruikers van chromatografische technieken (onderwerpen: vergelijk analytische performance in 1990 en 1995; Capillaire elektroforese, screening Hb-varianten, project multicentre referentiewaarden vitamine B₁/B₆; standaardisatie verzamelen/conservering urine) en spoorelementen (onderwerpen: harmonisatie in Europees verband, Cu-stapeling en projectstandaardisatie Al en Pb).

Er werd afscheid genomen van dr. T.J. Penders als voorzitter van de sectie MCA en zijn plaats werd ingenomen door dr. C.J.A. Doelman.

In samenwerking met VCL werden monsters bereid voor een aantal projecten.

Sectie Metabole Ziekten

De sectie metabole ziekten van de SKZL is op 10 september 1996 opgericht nadat door het bestuur van SKZL een Algemeen Reglement voor secties was goedgekeurd. De Commissie Kwaliteitsonderzoek Basisdiagnostiek, die bestond uit de leden dr. M. Duran, dr. A.H. van Gennip (voorzitter), dr. T.J. Penders, prof. dr. J.M.F. Trijbels, dr. C. Weijklamp en dr. J.L. Willems, werd reeds in januari gevraagd om de nieuwe sectie metabole ziekten van SKZL te vormen. In de vergadering van 21 februari werd hierover een positieve beslissing genomen.

In dezelfde vergadering werd besloten de enquête "kwantitatieve organische zuren" uit te breiden tot de analyse van zuren die ook in lage concentraties indicatief zijn voor diagnose. Tevens werd besloten om moeilijk commercieel verkrijgbare stoffen voor kali-

bratie tegen betaling beschikbaar te stellen. Behalve de enquête (53 deelnemers), die wordt georganiseerd onder de vlag van het European Research Network for Diagnosis on Inherited Metabolic diseases (ERN-DIM), wordt ook onder ERNDIM-vlag een enquête georganiseerd voor "special assays". Het betreft een enquête (113 deelnemers) voor de kwaliteitsronde van bijzondere bepalingen als die van vrij- en totaal carnitine, oxalaat, homocysteïne, zeer langketen vetzuren etc. die voor de diagnostiek van erfelijke metabole ziekten van belang zijn.

Het paradepaardje van de sectie metabole ziekten vormt de case finding enquête test. Het betreft een enquête op het gebied van de diagnostiek van erfelijke metabole ziekten, waarbij alle aspecten worden getoetst: indicatiestelling van diverse bepalingen, technische uitvoering, interpretatie, advies voor vervolgonderzoek en advies voor behandeling. Aan deze enquête wordt deelgenomen door de centra voor inborn error diagnostiek in de Benelux en Duitsland (18 deelnemers). De resultaten van deze enquête worden eens per jaar besproken met de hoofden van de deelnemende laboratoria, waarbij alle missers van de deelnemers openlijk worden besproken en adviezen worden gegeven voor verbetering. Deze bespreking werd op 15 november 1996 gehouden te Düsseldorf onder leiding van dr. A.H. van Gennip (voorzitter) en dr. J.L. Willems (secretaris).

Het is de bedoeling van ERNDIM naar analogie van de case finding enquête twee à drie nieuwe centra te ontwikkelen voor kwaliteitscontrole van de "inborn error" diagnostiek in Europa. De sectie metabole ziekten heeft in haar vergadering van 29 oktober besloten daaraan in principe te willen meewerken.

Jaarverslag Visitatiecommissie

In het verslagjaar verliet collega Hoffmann de commissie. Hij voerde gedurende 4 jaar het secretariaat, welke functie werd overgenomen door collega Gorgels. De collegae Van Ingen, Janssen en Westerhuis traden als nieuw lid tot de commissie toe. De commissie vergaderde 10 maal. In totaal werden 25 visitaties uitgevoerd. Bij 8 instituten werd een reglementair vereiste hervisitatie verricht en in 2 instituten werd gevisiteerd vanwege een nieuw aangevraagde opleiding. Met 6 klinisch chemici in opleiding werd een eindgesprek gevoerd en er werden 9 assistenten bezocht in het eerste jaar van hun opleiding. Met de Commissie Klinisch Chemici in opleiding werd 2 maal regulier vergaderd. Onderwerp van overleg waren onder meer een voorstel van de Visitatiecommissie voor deelname van assistenten aan het visitatieproces, het aanstellen van een vertrouwenspersoon voor de KCio, en de mogelijkheden voor inzage vooraf in de door de Visitatiecommissie opgestelde rapporten. Besloten werd dat leden van het bestuur van de Commissie KCio zullen participeren in instituutvisitaties. De voorzitter van de VC nam deel aan een tweetal visitaties van opleidingen waar onder auspiciën van de SRC een opleiding tot arts klinische chemie werd verzorgd. De VC betuigde haar instemming met de rapportage van de projectgroep Harmonisatie van Visitaties en Audits. Ook werd vanuit het oogpunt van de VC aan-

dacht besteed aan de structuur van opleidingen in aandachtsgebieden.

Nog dringender dan in het verleden bleek er behoefte aan voldoende opgeleide klinisch chemici voor het vervullen van de vacatures die er ontstaan. Het hoge niveau van de opleiding en het goede opleidingsklimaat dat in veel instituten wordt aangetroffen maakt zorgen over de kwaliteit van de opleiding overbodig.

Jaarverslag van de Vereniging Hematologische Laboratoriumdiagnostiek (VHL)

De VHL telde aan het eind van het verslagjaar 82 leden. Het bestuur vergaderde 7 maal, waarvan 5 maal telefonisch. In het afgelopen jaar belegde de VHL 3 ledenvergaderingen op: 12-11-1996, 4-3-1997 en 10-6-1997. Tijdens de ledenvergaderingen zijn de volgende lezingen gehouden:

- Analyse van Hb-varianten (V/d Berg, Leeuwarden)
- Diagnostiek van APC-resistentie/factor V Leiden (Hamulyak, Maastricht)
- Wat wil het ziekenhuis van de automatisering van de bloedtransfusieketen? (Hazenberg, Groningen)
- Celbiologie van de tissue-factor (Mulder, Enschede)
- Geflopte erythrocyten (Willekens, Arnhem)
- Protocol voor transmurale bloedtransfusie (Verhoef, Oosterhout).

Het malariaprotocol is zowel door de NVKC als de NVvH goedgekeurd. Met de NVP zal getracht worden tot één protocol te komen. Dit jaar is door de VHL een driedaagse malariacursus georganiseerd.

Het nieuwe begrip hemovigilantie is binnen de VHL aan de orde geweest. Hemovigilantie is een bewakingssysteem vanaf de inzameling van bloed tot en met de follow up bij ontvangers om informatie over onverwachte en ongewenste effecten van de therapie met labiele bloedprodukten te verzamelen.

Het hemostaseprotocol zal binnenkort gepubliceerd worden. Als vervolg hierop is begin 1997 een werkgroep Trombofilie ingesteld, om een protocol betreffende het trombofilie-onderzoek op te stellen.

Via de NVKC kwam de vraag bij de VHL de SOP-beenmergmorfologie te autoriseren. Een aantal VHL-leden zal deze SOP nader bekijken.

Daar er nog steeds belangstelling voor het DIF-boekje blijkt te zijn, is onder auspiciën van de VHL in september 1996 een herdruk van het DIF-boekje verschenen.

In dit jaar heeft een bestuurswisseling plaats gevonden. Collega Haak is afgetreden. In zijn plaats is benoemd collega Hamulyak (namens de NVvH).

Jaarverslag van de Wetenschapscommissie

De commissie kwam in het verslagjaar 4 maal bijeen. Per 1 juni 1996 werd mevrouw dr. Y de Rijke namens de Klinisch Chemici in opleiding lid van de commissie; in het najaar van 1996 traden dr. M.A. Blankenstein en drs. F.L.A. Willekens toe tot de commissie. Daarmee zijn alle vacatures opgevuld.

Internationale contacten

- Op voorstel van de Wetenschapscommissie en het NVKC-bestuur werden diverse leden in internationale

werkgroepen of commissies benoemd. Dit betreft:

1. Prof. dr. J.H.H. Thijssen als lid van de 'IFCC Scientific Division'.
2. Dr. B.G. Blijenberg als lid van de IFCC-Werkgroep voor PSA standaardisatie.
3. Prof. dr. F.A. de Wolff voor de 'International Advisory Board' van Worldlab 1999 te Florence.
4. Drs. E. Endert als lid van de IFCC-werkgroep over standaardisatie van cortisolbepalingen.

Recent werden voorgedragen:

5. Dr. L.W.J.J.M. Westerveld voor associate membership van de 'IFCC Working Group on Calibrations in Clinical Enzymology'
6. Drs. A.P.M. Schellekens voor associate membership van het 'IFCC Committee on Immuno-analysis'

De Wetenschapscommissie blijft er naar streven om een NVKC-lid als lid of 'associate member' te doen benoemen bij iedere IFCC werkgroep of commissie. Daartoe is nog een aantal voorstellen in behandeling bij de IFCC.

- Positieve adviezen werden uitgebracht over een tweetal IFCC/IUPAC documenten. Dit betrof een document over: 'Properties and Units in the Clinical Laboratory Sciences VI', 'Properties and units in IOC defined drugs of Abuse' en een document over 'Recommendations for Nomenclature, definitions and conventions relating to the use of ion-selective electrodes for blood-electrolyte analysis'.
- Ongeveer 70 Nederlanders namen deel aan het IFCC-congres in juli 1996 in Londen, Engeland. Zij presenteerden 61 abstracts en 6 mondelinge voordrachten. Dit lijkt bevredigend.
- De Wetenschapscommissie adviseerde de IFCC Scientific Division over een 6-tal prioriteiten in de komende jaren op het gebied van klinisch-chemisch onderzoek. Dit betrof:
 1. Nutritional Status Assessment
 2. Bone Turnover and Metabolic Bone Disease
 3. Molecular Biological Procedures for detections of minimal residual disease
 4. Lipids (anti-oxidant status, vascular/coronary disease, radical damage)
 5. Apoptosis.

Prijzen

De '1st National IFCC-AVL Award for significant advances in critical care testing' werd tijdens de Najaarsvergadering van de NVKC uitgereikt aan dr. R.G.J. Westerdorp, arts (Leiden). De tweede IFCC-AVL award zal in 1999 worden uitgereikt.

Publicaties

Een 10-tal samenvattingen, die ingezonden werden voor het voorjaarscongres 1996 van de NVKC werden door de commissies geselecteerd voor publicatie in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTVG). Hiermee werd getracht om belangwekkende ontwikkelingen in de klinisch-chemische research in Nederland in brede kring bekend te maken.

Lustrumcongres

- Voor het 10e lustrumcongres in Noordwijk aan Zee werden 106 samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek geaccepteerd voor publicatie in het NTKC en voor posterpresentatie.
 - Er werden voorstellen gedaan aan de lustrumcommissie die in het wetenschappelijk programma van het congres verwacht werden.
 - Tijdens het lustrumcongres werden korte mondelinge samenvattingen gepresenteerd over een 7-tal onderzoeksprojecten, die ook als posters gepresenteerd werden.
- Tevens werden 3 posterprijzen uitgereikt voor de naar het oordeel van de Wetenschapscommissie beste posterbijdragen.

Werkgemeenschap klinische chemie i.o.

Nog steeds beschouwt de Wetenschapscommissie de totstandkoming van een Werkgemeenschap waarin stimulering, kwaliteitsverbetering, rapportage van klinisch-chemisch wetenschappelijk onderzoek voorop staan van groot belang voor de Vereniging. In 1994/1995 werden 29 projecten aangemeld; op verzoek van de Wetenschapscommissie werden daarvan 11 projecten verder uitgewerkt voor een subsidie-aanvraag. Na mondelinge toelichting door een 4-tal projectleiders werd besloten het NVKC-bestuur te adviseren om de door de Noyons' Stichting beschikbaar gestelde subsidie (4 x f 30.000,-) toe te wijzen aan het project van de projectleiders H.J. Blom en B.A.J. Giesendorf (Nijmegen) voor het project getiteld: 'Automated analyses of molecular defects in genes involved in the homocystein metabolism with capillary electrophoresis with laser-induced fluorescent detection (CE-LIF)'. (De aanvrager van dit project is prof. dr. J.M.F. Trijbels, Nijmegen). Voor de overige (uitstekende) projecten wordt naar additionele financiële middelen gezocht.

Een 2-tal werkgroepen ressorteren onder de Wetenschapscommissie NVKC. Dit betreft de Werkgroep Tumormarkers en de Werkgroep Moleculaire Biologische Diagnostiek.

Werkgroep Tumormarkers

De werkgroep heeft de bestaande samenwerking met de LWBA m.b.t. de kwaliteitsronde van tumormarkerbepalingen gecontinueerd, en waar mogelijk geïntensiveerd. Op verzoek van de PAOKC-commissie heeft de werkgroep op 8 november 1996 een PAOKC-cursus 'Tumormarkers bij Solide Tumoren' georganiseerd. Deze cursus, waaraan als buitenlandse sprekers deelnamen, dr. R. Iles uit Londen over Tumormarkers en Ovariumcarcinoom en prof. W. Jäger uit Erlangen, die de rol van tumormarkers bij het mammacarcinoom de revue liet passeren, bood een transversale doorsnede door het tumormarkerveld, van gastroïntestinale tumoren tot prostaatacarcinoom en van gonadale tumoren tot genetische aspecten. De cursus mocht zich in een grote belangstelling verheugen en werd door de deelnemers goed gewaardeerd. In verband met de organisatie van deze PAOKC werd de tweejaarlijkse cyclus van de eigen symposia onderbroken. Het

volgende symposium van de werkgroep kan begin 1999 tegemoet worden gezien.

De werkgroep heeft tot slot een actieve bijdrage geleverd in de herziening van de secties over tumormarkers en de in voorbereiding zijnde nieuwe editie van het Handboek Klinisch chemische tests, dat inmiddels is opgenomen in het onlangs verschenen Diagnostisch Kompas.

Werkgroep Moleculaire Biologische Diagnostiek (WMBD)

In deze periode is de werkgroep 2 maal in vergadering bijeengekomen. Dr. W. Kortlandt trad af als penningmeester en werkgroeplid en werd opgevolgd door drs. A. Martens. Dr. W.W. van Solinge is toegetreden als werkgroeplid.

Op 24 januari 1997 is een thema-ochtend gehouden met als onderwerp 'Nieuwe ontwikkelingen in de geautomatiseerde moleculaire diagnostiek'.

Onder grote belangstelling werden de volgende voordrachten gepresenteerd:

- Dr. Chr. van Buul, unit manager, Organon Teknika: 'Nucleic Acid Sequence Based Amplification (NASBA)'.
- Dhr. P. Bosch, support specialist, Perkin Elmer/Applied Biosystems: 'Prism 7700 en de Taqman 5' nuclease assay, een nieuwe benadering voor kwantitatieve PCR'.
- Dr. J. Dimint, Technical Associate, Ortho Clinical Diagnostics: 'Closed system for PCR, the Johnson & Johnson Vitros POUCH system'.

Een presentatie werd gegeven door drs. A. Martens van de resultaten van de factor V Leiden rondzending. Besloten werd met de volgende rondzending ook ervaring op te doen met HLA-B27 en factor II. Tevens werd een aantal posters gepresenteerd.

H. Storm woonde als associate member de vergadering bij van het IFCC committee on Molecular Biology Techniques tijdens het IFCC congres te Londen in 1996. Een groep van ca. 45 belangstellenden ontvangt bericht over de activiteiten van de werkgroep. Naar het zich nu laat aanzien zal medio '97 de (NVKC)-regel ten aanzien van de maximering van het aantal leden vervallen, waardoor de belangstellenden zich kunnen opgeven als lid.

Jaarverslag Werkgroep Managementcursus Klinisch Chemici in opleiding

De werkgroep vergaderde dit verslagjaar 5 maal. Frequent werden (externe) deskundigen uitgenodigd, met name om van gedachten te wisselen omtrent het programma en de inhoud van de cursus "Leidinggeven en Organisatie II". April jl. heeft deze driedaagse cursus plaatsgevonden. Een evaluatie onder de deelnemers leerde dat het een geslaagde cursus was. Er is duidelijk behoefte aan onderricht in managementzaken tijdens de opleiding.

Momenteel is de werkgroep bezig met het voorbereiden van de cursus "Beheer en Organisatie I", welke in het voorjaar van 1998 zal plaatsvinden.